Archeologienota: Het archeologisch vooronderzoek aan de wijk Den Achtergael te Steenokkerzeel

Vanessa Vander Ginst
Laurane Dupont

Tienen, 2017
Studiebureau Archeologie bvba

Archeologienota: Het archeologisch vooronderzoek aan de wijk Den Achtergael te Steenokkerzeel

Vanessa Vander Ginst
Laurane Dupont

Tienen, 2017
Studiebureau Archeologie bvba

Colofon

Archeologienota: Het archeologisch vooronderzoek aan de wijk Den Achtergael te Steenokkerzeel

Initiatiefnemer:	VMSW – cvba Elk Zijn Huis
Projectleiding:	Vanessa Vander Ginst
Erkend archeoloog:	Vanessa Vander Ginst
Auteurs:	Vanessa Vander Ginst & Laurane Dupont
Foto's en tekeningen:	Studiebureau Archeologie bvba (tenzij anders vermeld)

Op alle teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Studiebureau Archeologie bvba mag niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd, bewerkt en/of openbaar gemaakt, hetzij door middel van webpublicatie, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

Studiebureau Archeologie bvba
Bietenweg 20
3300 Tienen
www.studiebureau-archeologie.be
info@studiebureau-archeologie.be
tel: 0474/58.77.85
fax: 016/77.05.41

©2017, Studiebureau Archeologie bvba

Inhoudstafel

Inhoudstafel

Hoofdstuk 1 Bureauonderzoek p. 3
1.1 Beschrijvend gedeelte p. 3
1.1.1 Administratieve gegevens p. 3
1.1.2 Archeologische voorkennis p. 5
1.1.3 Onderzoeksopdracht p. 5
Vraagstelling p. 6
Randvoorwaarden p. 6
Beschrijving geplande werken p. 7
Huidige situatie p. 7
Geplande werken p. 8
1.1.4 Werkwijze en motivering bronselectie p. 12
1.2 Assessmentrapport p. 13
1.2.1 Landschappelijke ligging van het projectgebied p. 13
1.2.2 Historische beschrijving van het projectgebied p. 17
1.2.3 Archeologisch kader van het projectgebied p. 22
1.2.4 Datering en interpretatie van het onderzochte gebied p. 25
1.2.5 Synthese en beantwoording onderzoeksvragen p. 26

Hoofdstuk 2 Archeologisch proefsleuvenondezoek p. 27
2.1 Beschrijvend gedeelte p. 27
2.1.1 Vraagstelling en onderzoeksdoelen p. 28
2.1.2 Onderzoeksstrategie, methode en technieken p. 29
2.2 Assessmentrapport p. 31
2.2.1 Resultaten van het proefsleuvenonderzoek p. 31
2.2.1.1 Lithostratigrafische en bodemkundige opbouw p. 35
2.2.1.2 Sporen- en vondstenbestand p. 40
2.2.2 Interpretatie van het onderzochte gebied p. 45
2.2.3 Synthese p. 47

Hoofdstuk 3 Programma van maatregelen p. 49
3.1 Administratieve gegevens p. 49
3.2 Gemotiveerd advies p. 50
3.3 Programma van maatregelen p. 50

Bibliografie p. 51

Hoofdstuk 3 Programma van maatregelen

3.1 Administratieve gegevens

Initiatiatiefnemer VMSW – cvba Elk Zijn Huis

Locatie: Lijsterlaan, Melsbroek, Steenokkerzeel (fig. 2.1)

Bounding box: punt 1: x= 157428, y= 178131
punt 2: x= 157673, y= 178356

Steenokkerzeel, Afd. 5, Sectie C, percelen 138A, 137, 139A, 134A en 133C

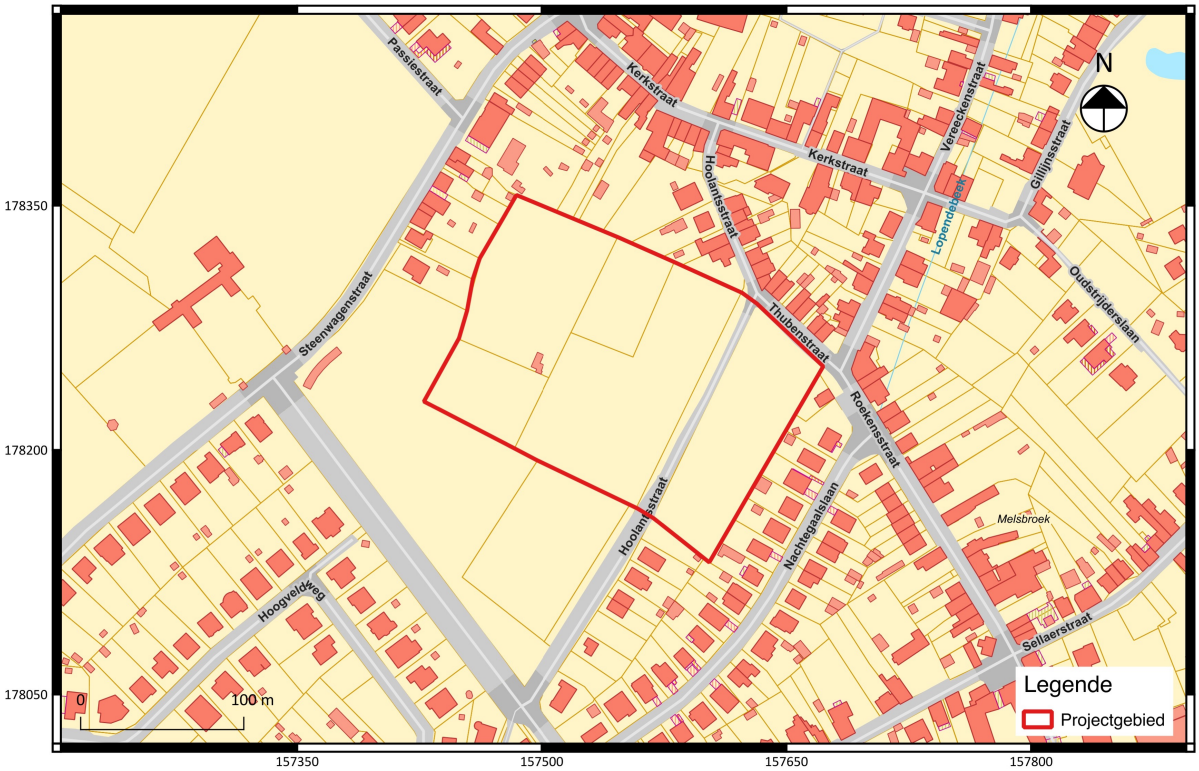

Fig. 2.1: Kadasterplan met aanduiding van het projectgebied (©CADGIS).

3.2. Gemotiveerd advies

Aan de hand van het uitgevoerde bureauonderzoek kon worden vastgesteld dat het projectgebied zich situeert in een regio met archeologisch potentieel. Zowel de gunstige landschappelijke positie, nl. hoger gelegen gronden in de nabijheid van water, als de archeologische voorkennis (omringende vindplaatsen) wijzen er op dat de locatie van het projectgebied interessant was voor bewoning en het uitvoeren van activiteiten. Historische kaarten geven aan dat het projectgebied nooit bebouwd is geweest. Het terrein bevindt zich in de buurt van het dorpscentrum van Melsbroek, tussen twee voormalige kasteeldomeinen.

Aangezien de geplande bouwwerkzaamheden de bodemopbouw voor een groot deel zullen verstoren en om zekerheid te krijgen over het al dan niet aanwezig zijn van archeologische waarden werd een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Op basis van het veldwerk wordt geconcludeerd dat een ontginningsplaats van Brusselse kalkzandsteen werd aangesneden. De ontginningskuilen hebben een agglutinerend karakter door de eeuwenlange exploitatie van de kalkzandsteen voor diverse doeleinden. Een vondstconcentratie van Romeins vondstmateriaal in de vulling van één van de kuilen zou er op kunnen wijzen dat de eerste ontginningsfase tijdens de Romeinse periode plaatsvond. Na de ontginningsfase werd het terrein ingericht als landbouwgrond, o.a. in functie van witloofteelt.

De precieze fasering van de ontginning is moeilijk te achterhalen door het agglutinerend karakter van de ontginningskuilen. Wel kan er aan de hand van het aangetroffen vondstmateriaal worden vermoed dat er al in de Romeinse periode sprake was van ontginning op deze locatie. Historische kaarten laten zien dat het gebied zeker vanaf de 18de eeuw terug was ingericht als akkerland. De kans op nuttige kennisvermeerdering (verkrijgen van een meer gedetailleerde fasering) door middel van een vlakdekkende opgraving van agglutinerende ontginningskuilen weegt niet op tegen de zeer hoge intensiteit van het veldwerk. Er wordt bijgevolg geen verder onderzoek geadviseerd voor wat betreft dit projectgebied.

3.3 Programma van maatregelen voor vooronderzoek met ingreep in de bodem

Aangezien er geen vervolgonderzoek wordt geadviseerd wordt er ook geen programma van matregelen opgesteld.